

T.C. M. E. B.
İSTANBUL FATİH
CAĞALOĞLU HÜSAMETTİN YİVLİK
GELENEKSEL TÜRK SANATLARI
MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

“KAHVE HİKAYELERİ”

2024/2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI
YIL SONU SERGİSİ

OKULUMUZUN TARİHÇESİ

Sultan II. Abdülhamid Han tarafından yaptırılmış olan okul binamızın yapımına, Cağaloğlu Çatalçeşme Sokağı'nda mülkiyeti Maarif Nezaretine ait olan Arif Paşa arsası üzerine Bâb-ı Vâlâ-yı Seraskeri İnşaat Dairesi tarafından, 1883 yılında başlanmış ve 1885 yılında tamamlanarak Bâb-ı Ali Hariciye katiplerinin dil öğrenimi gördüğü Lisan Mektebi olarak hizmete açılmıştır.

Bina, eğitim yapısından çok dönemin konakları ile Avrupa saraylarının küçük bir örneğini andırır. Dikdörtgen şeklinde iki katlı olan bina ön cephesinin dışa taşırılmasıyla üç basamaklı üç açıklıklı kemerlerle yarı açık bir mekân haline getirilmiş ve bu bölümden giriş sağlanmıştır. Girişe göre simetrik tasarlanan yapıda, yarım daire kemerli açıklıklar mermer ayaklara oturtulmuştur. Okul binası;

1885-1892 yılları arasında Lisan Mektebi,

1893-1909 yılları arasında Hukuk Fakültesi,

1909-1915 yılları arasında Dar-ül Muallimin (Öğretmen Okulu),

1916-1919 yılları arasında Sanayi-i Nefise Mekteb-i Ali'si (Güzel Sanatlar Fakültesi),

1919-1921 yılları arasında tekrar Dar-ül Muallimin,

1921-1926 yılları arasında tekrar Sanayi-i Nefise Mekteb-i Ali'si olarak hizmet vermiştir.

1927 yılında Sanayi-i Nefise Mektebinin bina küçük geldiği için Fındıklı'daki Meclis-i Mebusan binasına taşınması üzerine, 1929-1930 eğitim-öğretim yılında İstanbul Kız Ortaokulu'na devredilmiştir.

1940-1980 yılları arasında Cağaloğlu Akşam Kız Sanat Okulu olarak hizmet vermiş,

1981 yılında Cağaloğlu Kız Meslek Lisesi ile aynı yönetim altında birleştirilmiş,

1994-1995 eğitim-öğretim yılında Cağaloğlu Anadolu Moda Tasarımı Meslek Lisesi ve Moda Sanat Eğitimi Merkezi'ne dönüştürülmüştür.

2003-2004 eğitim-öğretim yılında Çocuk Gelişimi ve Eğitimi bölümü okutulan alanlar arasına dahil edilerek İstanbul Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi adını almıştır.

2019-2020 eğitim-öğretim yılında, Milli Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlıkları arasında imzalanan protokolle Geleneksel Türk Sanatları Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi haline gelerek Klasik Türk Sanatlarını yaşatma misyonunu da üstlenmiştir.

2021-2022 Eğitim-öğretim yılında, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan düzenleme ile okulumuza Sedefkâr Hüsamettin YİVLİK'in adı verilmiştir.

II. Meşrutiyete, I. Dünya Savaşı'na, Cumhuriyet'in kuruluşuna tanıklık eden binamız; eğitim, hukuk, sanat ve edebiyat tarihimizin birçok ünlü isminin öğrenci veya öğretim üyesi olarak içinden geçtiği tarihimizin canlı tanığıdır.

Türk eğitim tarihinde derin izler bırakan aydınlarımızdan Satı Bey, Hamdullah Suphi Bey gibi önemli isimler okul binamızın Dar-ül Muallimin olarak kullanıldığı yıllarda ders veren hocalardandır.

İsmail Hakkı Baltacıoğlu, binanın Dar-ül Muallimin olarak kullanıldığı yıllarda eğitim dersleri, Sanayi-i Nefise Mektebi olduğu yıllarda ise resim, sanat pedagojisi ve estetik dersleri vermiştir.

Bina, Sanayi-i Nefise Mekteb-i Ali'si olduğu dönemde, sanat tarihimizin önemli isimlerinden Ressam İbrahim Çallı ve Hikmet Onat, Mimar Vedat Tek, Türk Müzikolojisinin temellerini atan Rauf Yektâ Bey de öğretim üyeliği yapmışlardır. Cumhuriyet dönemi sanat tarihimizin önemli isimlerinden Ressam Mahmut Cüda ve Elif Naci de bu binada öğrenci olarak bulunmuşlardır.

Moda Tasarım Teknolojileri Alanında;

Tekstil Teknolojisi,

Kalıp Hazırlama Teknikleri,

Giysi Teknik Çizimleri,

Giysi Tasarımı ve Üretimi

Artistik Çizim ve Koleksiyon Hazırlama,

Moda Tarihi,

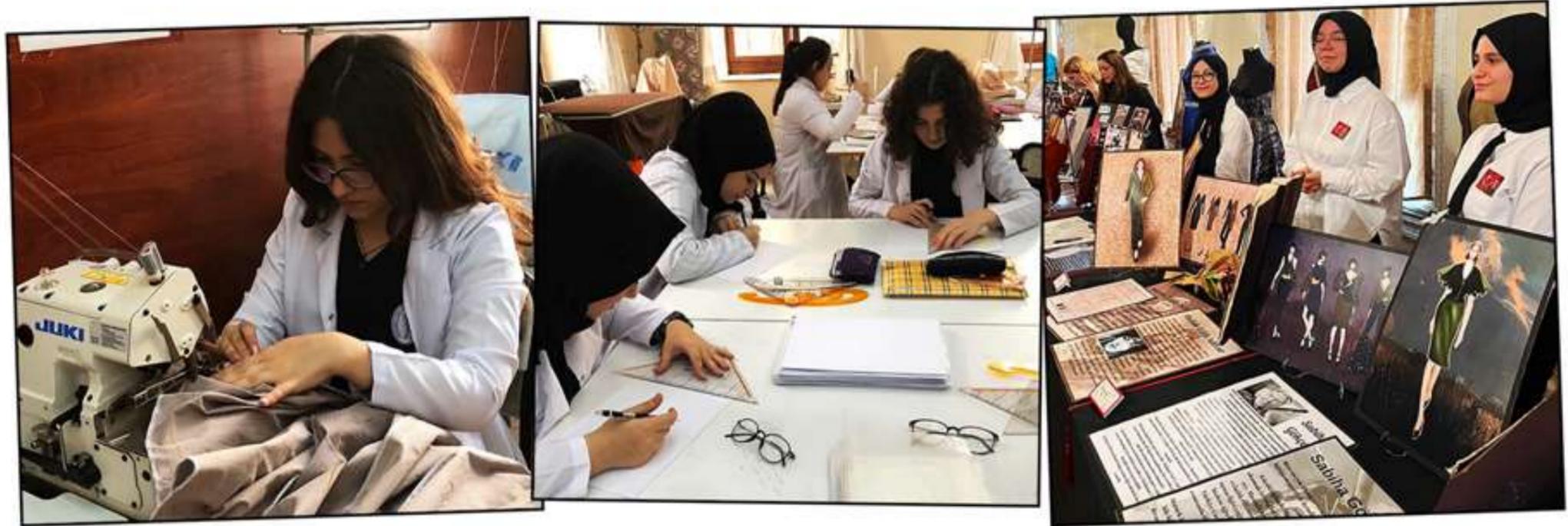
Stil Danışmanlığı ve

Styling konularında eğitim alırlar.

Mezun öğrencilerimiz diplomalarını aldıktan sonra, tercih ettikleri taktirde, kendi alanları ile ilgili moda ve tekstil sektöründe çalışabilmektedirler. Moda tasarım teknolojileri alanında akademik eğitimlerine daha üst düzeyde devam etmek için, üniversitelere yetenek sınavı ile yerleşebilmektedirler.

Okulumuzdan diploma alan öğrenciler, sektörde kalifiye işçilik gerektiren departmanlarda kolaylıkla istihdam edilmektedirler.

Okuldan aldıkları “iş yeri açma belgesi” ile kendi moda evlerini açabilirler.

MODA TASARIM TEKNOLOJİLERİ ALANI

Geleneksel Türk Sanatları Alanında;

Hat Sanatı,

Tezhip Sanatı,

Minyatür,

Kalemişi,

Çini Tasarımı ve Onarımı ve

Ebru eğitimi verilmektedir.

Öğrenciler, sanatsal üretimlerinde klasik ve çağdaş yöntemlerini kullanabilecek teknoloji ve donanıma sahip olacak şekilde yetiştirilir.

Mezunlar kendi atölyelerinde sanatsal çalışmalarını yürütebilecekleri gibi, kamu kurumları ve özel firmalarda tasarımcı olarak ya da alanla ilgili müze ve kütüphanelerin koleksiyonlarında, tarihi eserlerin restorasyon ekiplerinde çalışabilirler.

Geleneksel Türk Sanatları alanında akademik eğitimlerine daha üst düzeyde devam etmek için, üniversitelere yetenek sınavı ile yerleşebilmektedirler.

Okuldan aldıkları “iş yeri açma belgesi” ile kendi atölyelerini açabilirler.

GELENEKSEL TÜRK SANATLARI ALANI

“Kahve Hikayeleri”

Proje Takdimi

Okulumuz Moda Tasarım Teknolojileri ve Geleneksel Türk Sanatları bölümleri olarak, 12. sınıflarla her yıl gerçekleştirdiğimiz bitirme projelerinde bu yıl, toplumumuzun ortak paydalarından biri olan “Kahve Hikâyeleri” temasını seçtik.

Bizi birbirimize yakınlaştıran; kadın, erkek, genç, yaşlı demeden herkesin vazgeçilmezi hâline gelen kahve, iş toplantılarından özel sohbetlere kadar pek çok anın başrolü olmuştur. Kahve ritüelleri ve kahve hikâyeleri, 1554 yılından günümüze kadar ulaşmış ve gelecekte de varlığını sürdürecektir. Bir fincan kahve eşliğinde nice hikâyeler fısıltıyla anlatılmış, nice kadına cesaret vermiştir. Projemizde bu hikâyelere cesur bir ruh kazandıran kadınlarımızı görünür kılmak istedik. Bu nedenle hikâyelerimiz, Osmanlı’dan günümüze tüm kadınların hikâyelerini kapsıyor. Çalışmalarımıza, okul arşivimizdeki kostümleri inceleyerek ve "Bu cesur ruhlardan hangisi bu kıyafeti giyerdi?" diye birbirimize sorarak başladık. Her birinin hikâyesini birer panoda sergiledik.

Ardından, günümüz Türkiye’sinde genç kadınlarımızın aynı kahveleri içerken birbirlerine neler anlattığını merak ettik. Kim olduklarını, onların hikâyelerini de panolara yansıtarak onları tasarımlarımızla giydirdik. Geleneksel Türk Sanatları bölümü olarak çalışmalarımıza kahve içmeye başladığımız günden itibaren kullanmış olduğumuz kahve fincanlarımızın üzerindeki motiflerimizi ana sanat dallarımızdan ebru, minyatür, çini ve tezhibe taşıdık. Böylece, kahvenin hatırdaki kalan tadı ve buğusu yanında dalıp gittiğimiz fincanlar, tabaklar ve tablolar yaptık.

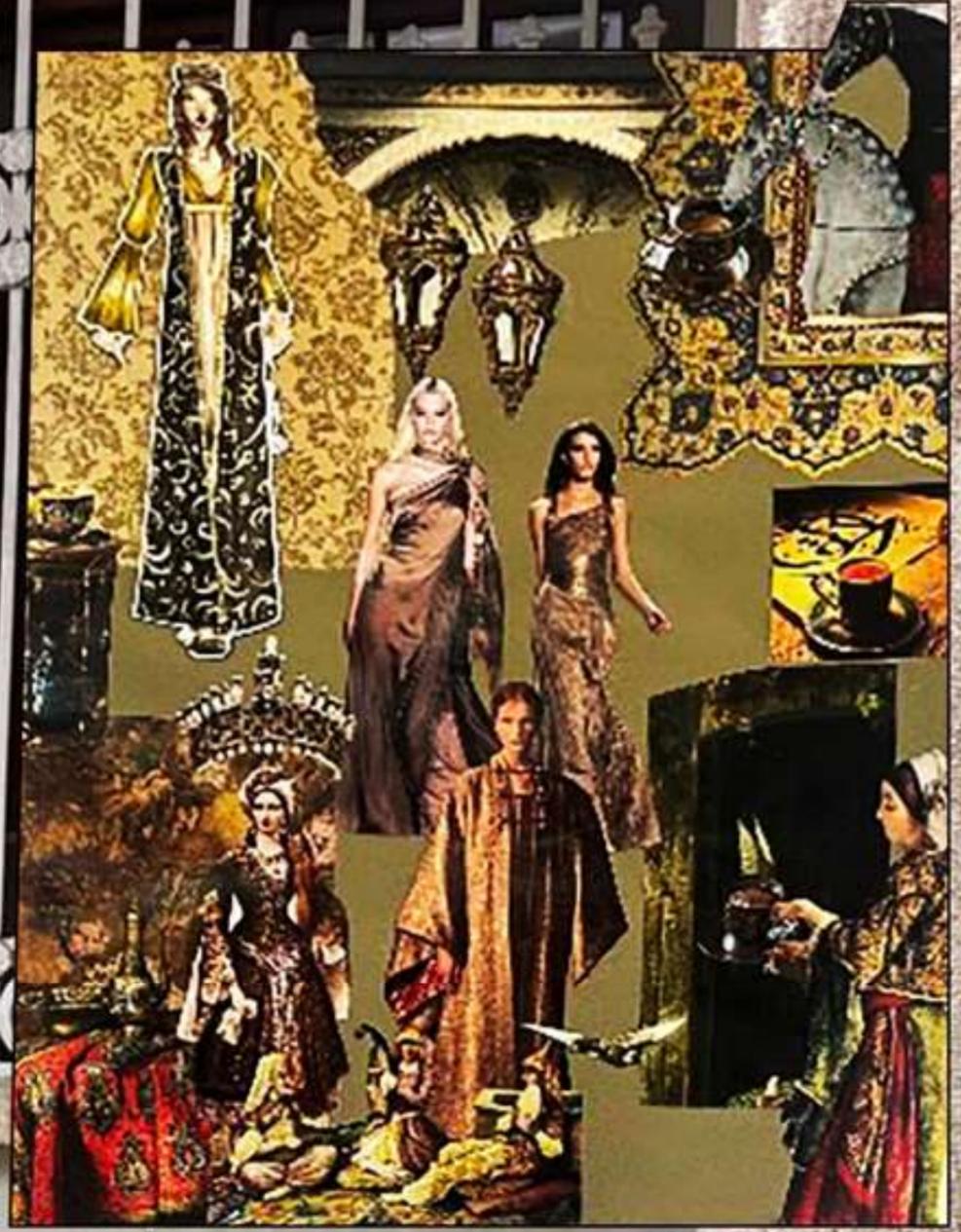
Bu şekilde, “Kahve Hikâyeleri” sergimiz bir bütün hâline geldi.

Moda Tasarım Teknolojileri

17. Yüzyılda Topkapı Sarayı'nın haremında harem çavuşu olarak görev yapan Behar Çavuş, harem dairesinde her hafta perşembe geceleri eğlence düzenlerdi. Bu eğlencelerde giysiler, mücevherler, yiyecekler ve içecekler olurdu. Fakat bu sefer geceye bir şaşkınlık ile başladılar çünkü normalde beklenen şerbetli içecekler yerine acı tatlı ve köpüklü bir içecek vardı "KARAB"...

Moda Tasarım Teknolojileri

SULTANIN SOFRASI

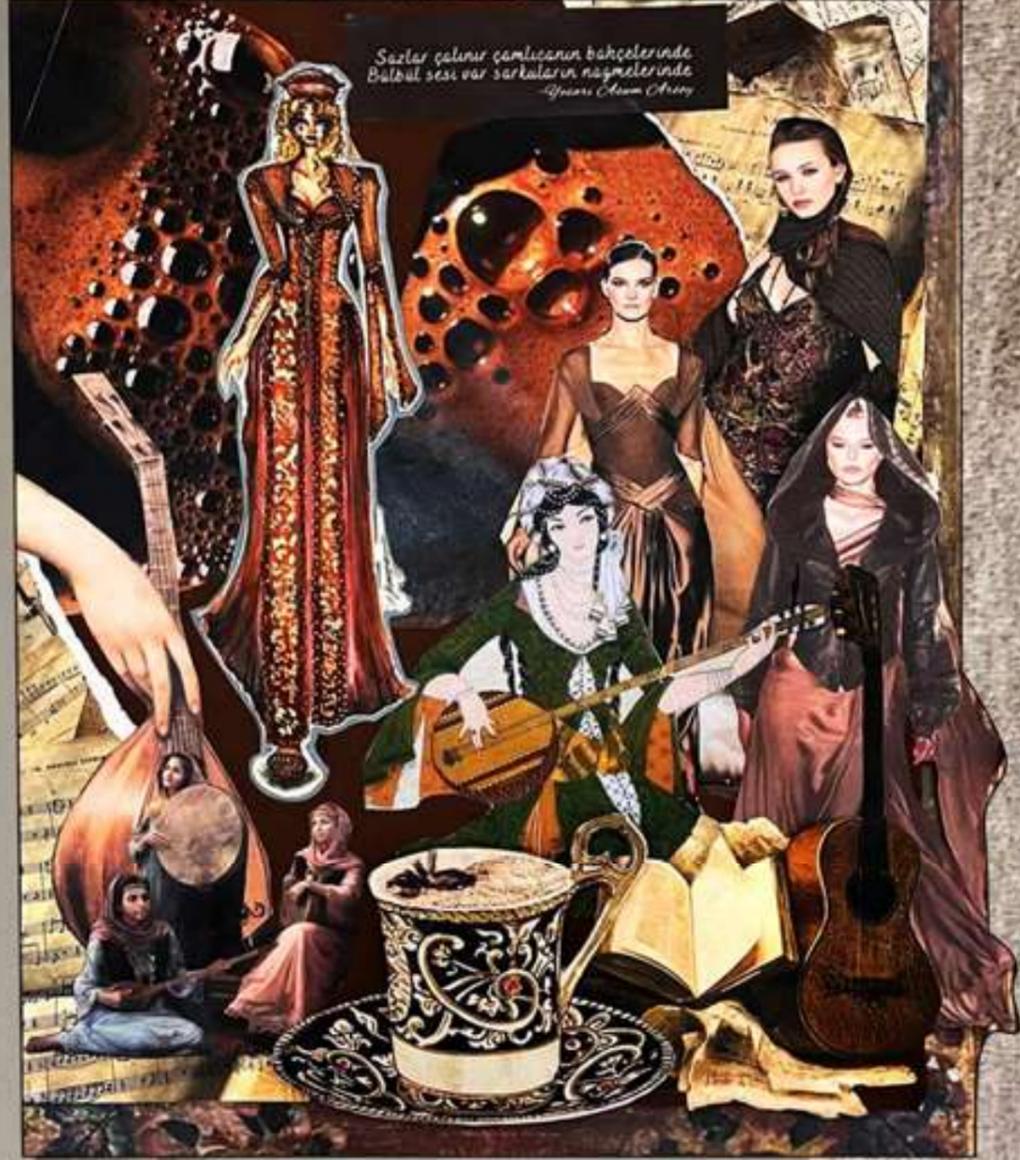
Şebüsa, kuyunla yoldan bir atlanın kuyunu, bir yılın ricarlarının harmanları tohumları tohum için ağır gömmeyle hayvanı güttü. Şebüsa, güzelliği ve zarafetle sultanın çaktı ve saraya geçirdi. Harvard, Şebüsa'ya yemek yaptı ve ve emelik gibi görevler verdi. Aynı zamanda müzikle arın güzel ve makyajcıları her pazar akşamı ul gülerdi. Günler den bir gün, padişahın özel bir ziyafet düzenlen, Usta aşçı Amcalandı ve Şebüsa yetenekleri bu durumda ortaya çıkmış evrendiydi. Şebüsa, tüm cesaretle replikarak yemeklerin hazırlama etmişti.

Ziyafet akşamı geldiğinde, padişah ve binlerce sofrada yemekleri tadarhan Şebüsa'nın yapacağı yemeklerin lezzet lezzetini deneyimini kuzandı.

Bu güzel ince ip kızı yapılmış, ağır desenlerle süslenmiş ve altın ipkilerle süslenmiş bir elbiseydi. Özellikle ziyafetin olduğu akşam, bu elbiseyi müfakka Amcalandı yapılmışlar ken şifalı, ziyafet akşamı kuyunlu sarayda bu elbiseyi giydi. Bu özel giysi, padişah ve müfakka'nın Akşamında en güzel elbiseyi giymek için bir üfoduydu.

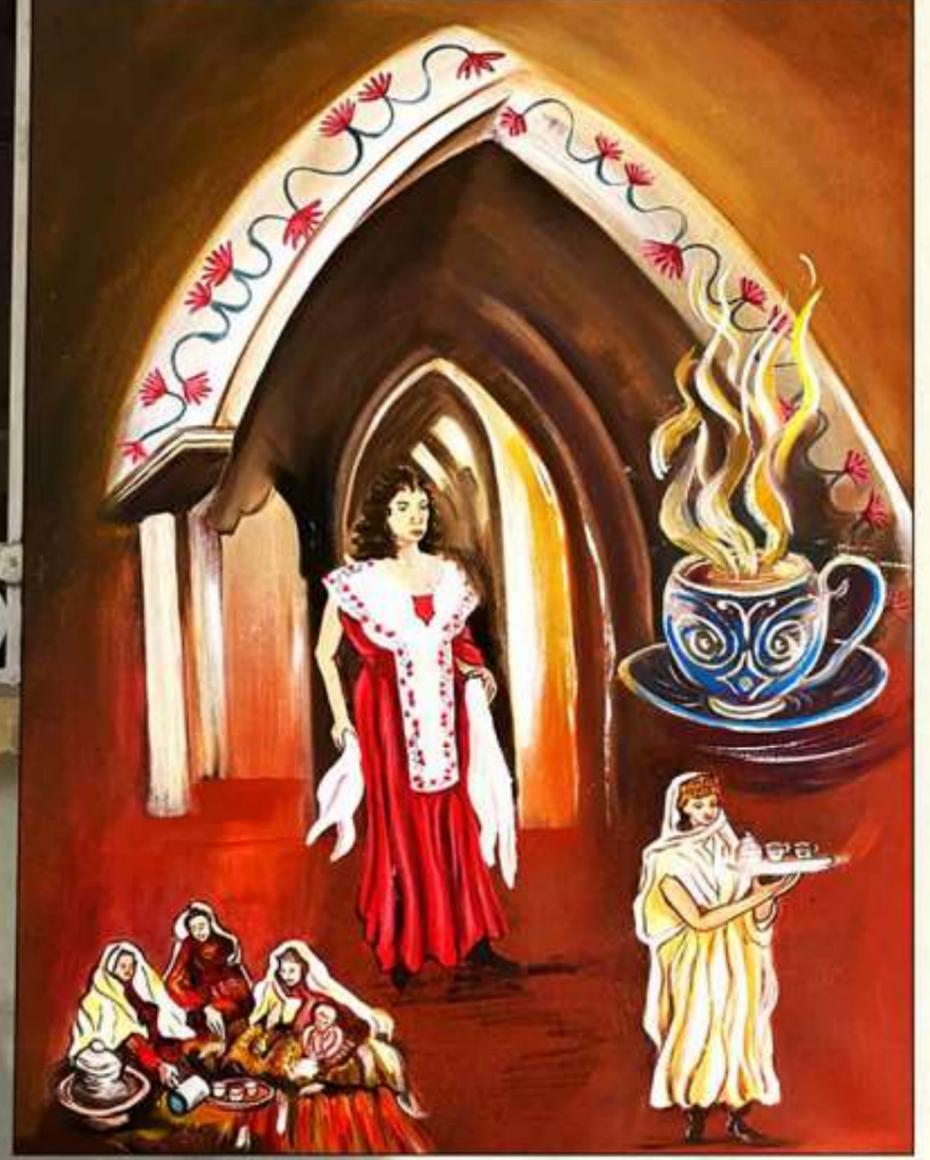

Moda Tasarım Teknolojileri

Gözde sazende olmak isteyen bir genç kızdı. Ailesi buna izin vermedi. Babası ölünce bilinen bir sazende ustasından ders aldı. Karşılığında daha küçük çocuklara ders verip topladığı paralarla sazendelik yapmaya başladı. Başarısı yavaş yavaş dillendi. Bir zaman sonra ona destek olmak isteyen saraylı bir kadınla bir kahve eşliğinde hayattan sanattan ve gelecekten bahsettiler. Yıllar sonra bile o desteği asla unutmadı ve sahip çıktı.

Moda Tasarım Teknolojileri

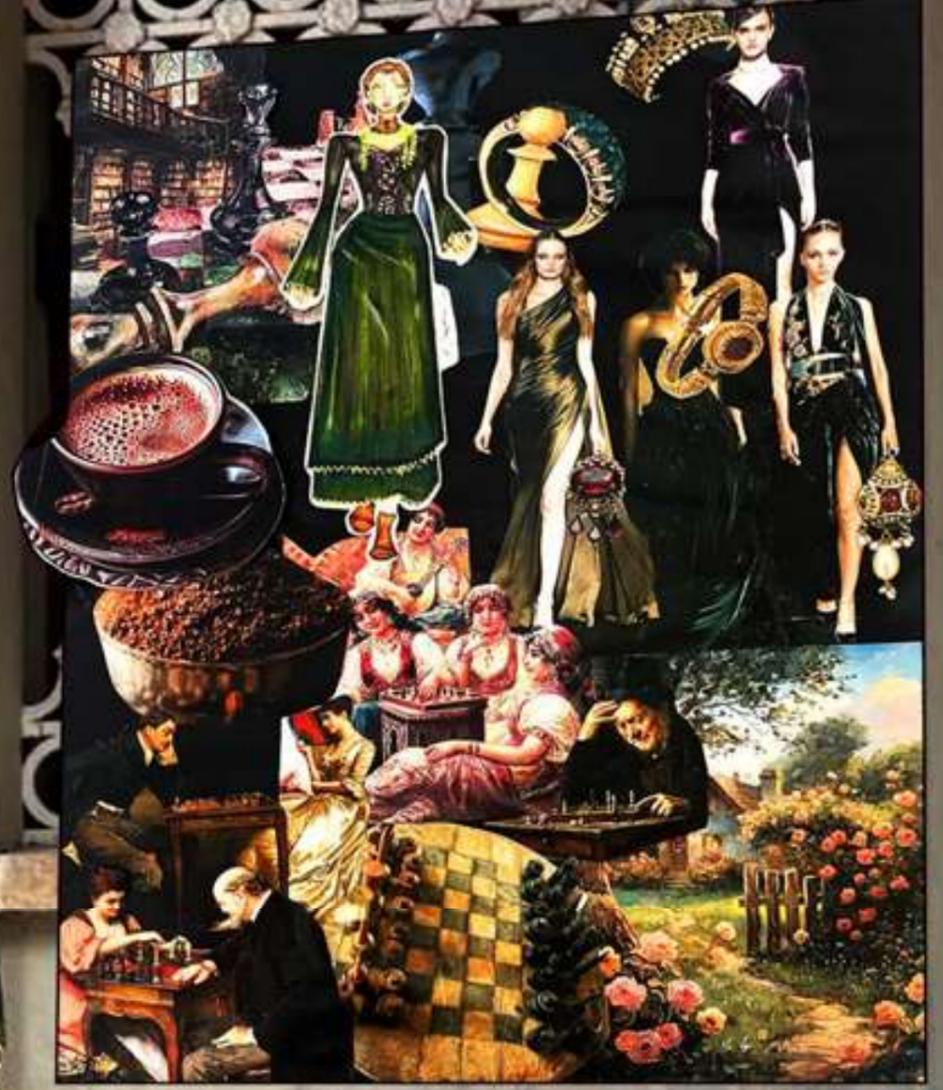

GİZEMLİ ZİYARETÇİ

Osmanlı döneminde Mardin'de pek çok gezgin gelirdi bunlardan biri uzun bir yolculuktan sonra Mardin'e varan sofia'dı. Kilisenin yanındaki kahvede sofia'nın yorgunluğunu acı kahve içerek geçirirdi. Mardinin yazamını merak ederdi Osmanlı askeri olan Mustafa Sofia'ya yaklaşıp? 'yabancı bir kadın burada ne arar' diye sordu. Sofia sakin bir şekilde 'buraya gezmeye geldim dedi. Mustafa taş evlerini sokakları gezdirerek kiliseye tekrar getirdi Mustafa Deyrulzafaran Manastırı kilisesini anlatmaya başladı Manastır kilisesi önceden Güneş tapınağıydı daha sonra kale oldu sonrada süryanilerin kilisesi oldu diyerek cümleyi tamamladı o sırada, gizemli bi kapı açıldı. Sofia ve Mustafa geçiren içeri adım atılar ve Mardinin derin tarihine dair daha fazla sır keşfetmeye başladılar. O gizemli büyüyle kendini hikayeye kaptırdılar.

Moda Tasarım Teknolojileri

Nevin, bir gün, bir kahve bahçesinin sahibi Ahmet Bey'e, bir fincan kahve ve çekirdekleri getirir ve karşılığında Satranç oynarlar. Bir gün, Yemen'deki kahve bahçelerinin sahibi Ahmet Bey, hediye olarak daha tatlı ve özel kahve çekirdekleriyle gelir. Ancak bir fincan kahve karşılığında bir Satranç Partisi oynamasını ister. Nevin kabul eder ve Ali Bey ile aralarındaki kahve ve Satranç bağı dostluğa dönüşür. Böylece kahve ve Satranç, insanlara ve sonraki nesillere güzellik katar. Nevin, bir fincan kahvenin sadece 40 yıl hatırı olmadığını, dostluk ve hikayelere de hayat verdiğini öğrenir.

Moda Tasarım Teknolojileri

Ayla Osmanlı'nın son döneminde kahve kokularıyla büyülmüştü. Bir sabah annesi ona kahve yapmayı öğretirken, aşık penceresinden bir kelebek girer. Ayla kelebeğin zarif hareketlerini izlerken annesi "Kahve de bir kelebek gibi incelik ister; sabır ve özen olmadan güzellik göstermez" der.

O günden sonra Ayla kahve yapmayı bir sanat gördü. Sabahları babasının kahve sunarken, fincanın içindeki köpüklere bakar ve kelebeğin zarafetini hatırlar. Yıllar sonra babası "Senin kahven her zamanın bile güzel" dediğinde, Ayla kahvenin yalnızca bir mutfak değil, bir hayat derisi olduğunu anlar: Zarf ve emek her şeyi güzelleştir.

Moda Tasarım Teknolojileri

Afife

Bir akşamüstü, Afife'nin verdiği eğitimin ardından öğrencileri onun yorulduğunu fark edince çok şaşırdılar. Afife'yi daha önce hiç böyle görmemişlerdi. Onun keyfini yerine getirmek için bir şeyler yapmaya karar verdiler. Çünkü Afife, hiçbir zaman güçsüz tarafını dışarıya göstermemişti.

Öğrencilerin aklına, şu sıralar herkesin konuştuğu kahve geldi. Öğretmenleri için iyi olacağını düşündüler ve ona kahve yapmaya karar verdiler. Kahveyi Afife'ye götürdüklerinde, Afife çok şaşırdı. Daha önce kahveyi hiç tatmamıştı, ancak öğrencilerini kırmamak için içti. Ve bu vesileyle hem keyfli yerine geldi hem de kahve, en sevdiği içecek haline geldi.

Moda Tasarım Teknolojileri

SARAY GÖĞECERİNDE BİR SIR VE BİR FİNCAN HUZUR

1800'ü yılların İstanbul'unda, her ayın son cuma gecesi, Nuriye Hanım Sarayın loş avlularında karanlığa karışarak gizemli bir yolculuğa çıkardı. Bir gece, merakına yene düşen genç bir cariye onu takip etti ve kendisini eski bir tekede buldu. Nuriye Hanım, sarayın ihtişamından uzak, burada dervişlerle diz çöküp dua ediyor, ruhunu arındırıyordu.

Dua için tuttuğunda, dervişlerden biri bakır cezveyi ocağa koydu. Ateş gibi kahve kokusu tekkedeki huzura karıştı. Nuriye Hanım, önüne konan fincanı kavradı, ilk yudumu aldığı anda kahvenin acı lezzeti ona hayatın zıtlıklarını hatırlattı. Sarayın gösterişli ama huzursuz dünyası ile buradaki sade ama ruhu besleyen atmosfer arasındaki fark gibi. O gece, kahve fincanının telvesinde geleceğini aramadı. Çünkü huzurun, aradığı şeyin ta kendisi olduğunu çoktan anlamıştı.

"Tutk kahven gibi bazı şeyler de, dışarıdan sade ve acı görünür de, içine çekildikçe tıhu tatlı ve huzuru buldur."

Moda Tasarım Teknolojileri

Sofia

Sofia buralara yabancıydı. Neresi nasıldır bilmez, kaybolurdu. Tek başına yolunu nasıl bulabilirdi? Başını sallayıp kendine geldiğinde, yanında kendi yaşlarında bir kızın durduğunu fark etti.

"İyi misiniz?" diye sordu kız.

Sofia ne diyeceğini bilemedi. Az da olsa konuşabildiği Türkçesiyle yanıt verdi: "İyiyim."

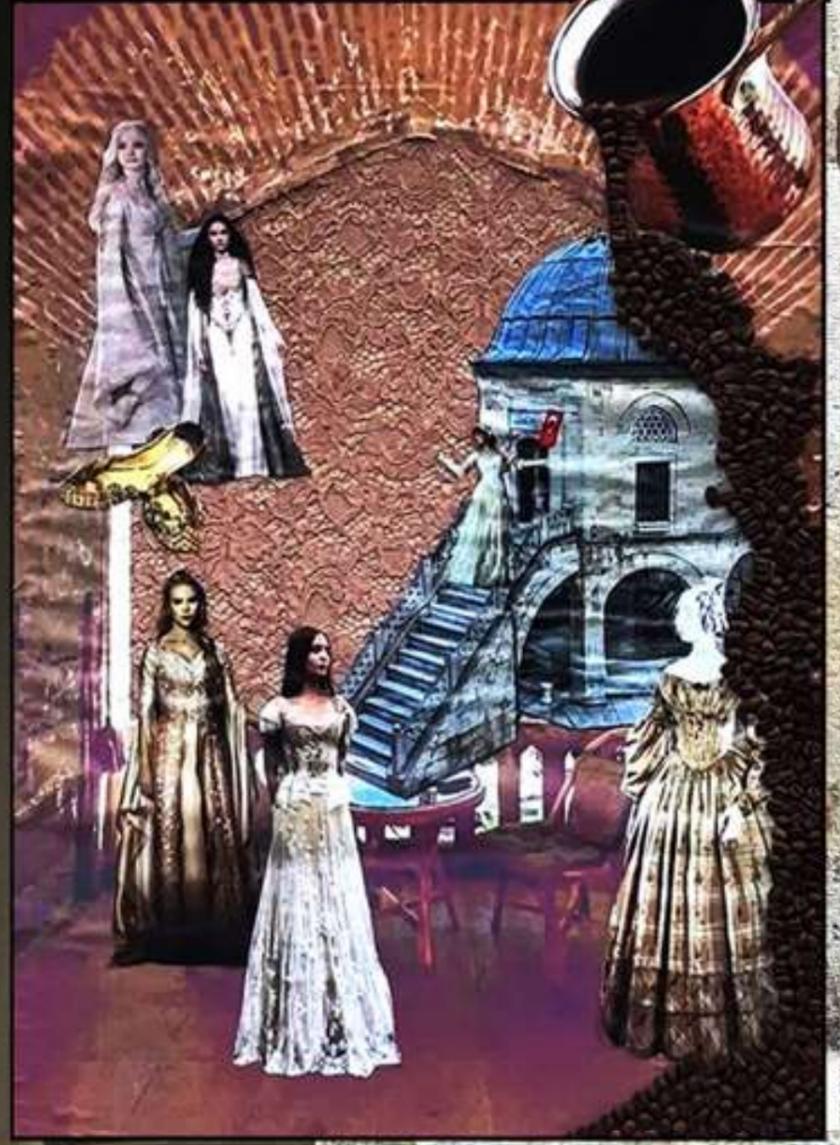
"Gelin, kenara geçelim."

Kızın yönlendirmesiyle birlikte küçük bir dükkâna girdiler. Oturup sohbet etmeye başladılar. Konu konuyu açtı, derken kız, Sofia'ya kahve yapacağını söyledi.

Kahveler geldiğinde Sofia ilk yudumda yüzünü buruşturdu; kahve ona çok acı gelmişti. Karşısındaki kız gülerek "Lokumla içmeyi dene," dedi.

Sofia bu sefer beğendi. Kız ise gülümseyerek, "Bir kahvenin kırk yıl hatırı vardır," dedi.

Moda Tasarım Teknolojileri

Zamansız Zarafet ve Kahve

Her yudumda geçmişten bir fısıltı duyulur, her fincanda, insanlık tarihinin derin izlerini taşıyan bir hatıra saklıdır.

Kahve, sadece bir içecek değildir. Onun kokusunda, geçmiş zamanların sohbetleri, paylaşılan sırlar ve dostlukların sıcaklığı vardır.

Her detayda zamansız bir zarafet gizlidir, o zarafet, bazen bir sarayın işlemeli duvarlarında, bazen ise eski bir halının yorgun desenlerinde can bulur.

Kahvenin kırk yıl hatırı, yalnızca bir fincanda değil, insan ruhunun dokunduğu her ince detayda, tarihin görkemli mimarisinde, kültürün eşsiz dokularında saklıdır.

Çünkü kahve, yalnızca bir içecek değil, bir bağıdır, bir hatıradır ve hayatın kendisine dair bir yaşam tarzıdır.

Onunla başlayan sabahlar, onun etrafında dönen dost meclisleri, onun eşlik ettiği yalnızlıklar, hepsi bir anlam taşır. Kahve, geçmişi bugüne taşır ve geleceği, o hatının kok saldığı dostluklarla şekillenir.

Her fincanda, geçmişle geleceğin bir araya geldiği bir an gizlidir.

İşte bu yüzden kahve, tarih, zarafet ve insan ruhunun derinliklerinde saklanan eşsiz bir hazinedir.

Moda Tasarım Teknolojileri

KAHVE BAHANE

Tasarımlarımı: kahveye ilgi duyan, kahvenin kendisinde yarattığı duyguları, hisleri ve özgüveni önemseyen, dostları ve ailesi ile sosyalleşmek için kahvenin enerjisine ve sürükleyiciliğine güvenen, hayatı ve yaşamayı sevip buna saygı duyan, kendine yararı olacak işleri gerçekleştiren güçlü romantik kadınlarımıza sunuyorum. Bu koleksiyonu yaparken kahvenin yarattığı özgürlük hissi ve teltede bulunan desenlerin uyumundan ilham aldım. Her zaman kahvenin insana rahatlık ve huzur verdiğine inanmışımdır. Tasarımlarımı da aynı bu şekilde baktıkça göz yormayan aksine insanı rahatlattan parçalardan ortaya çıkarmaya çalıştım. Koleksiyonumda zıt renklerin, desenlerin ve stillerin uyumunu yansıtmayı hedefledim.

Moda Tasarım Teknolojileri

Geçmişten Geleceğe Bir Yolculuk

Hayat, bazen geçmişin izlerini taşıyan anların içinde şekillenir. Bir ailenin Milonada, sevdikleriyle vakit geçirdiği bir kahve dükkanı, yalnızca bir mekan değil, bir anı, bir köprü, bir aidiyet duygusudur. O mekan, sadece bir alışkanlık değil, bir yaşam biçimidir.

Bir Türk ailesinin, Milano'daki "bizim mekan" dedikleri yerle olan ilişkisi, geleneklerin ve anıların gücünü simgeler. Zaman geçse de, bir aile büyürken, bir yerin ve o yerin taşıdığı değerlerin önemini kaybetmeden, yaşam yolları değişir. Aile büyür, bir kız büyür ve büyük bir şehirde, New York'ta kendi yolunu bulur.

Ancak, geçmişin yankıları, ne kadar uzak olursa olsun, bir gün bir iş teklifi ile geri dönmeye çağırır. Ve o gün gelir, o eski kahve dükkanının önünde bir etkinlikte yeniden bulur kendini. O mekan, o kokular, o anlar bir kez daha hayatına dokunur. O eski duyguyu, bir Türk kahvesiyle yeniden hisseder. Acı bir kahve, hatıraların derinliğine ve geçmişin gücüne dair bir hatırlatmadır.

Bu manifesto, geçmişin değerlerini, anıların gücünü ve onların geleceğe nasıl taşındığını kutlar. Her mekan, bir geçmişin parçasıdır. Her kahve, bir zamanın hatırasındır. Ve her adım, geçmişin bir yankısını taşır.

Bu manifesto, metindeki duygusal derinliği ve zamanlar arası bağlantıyı vurgulamayı hedefler.

Moda Tasarım Teknolojileri

Başlangıçta Bir Fincan, Sonra Bir Dünya

Emily, New York'da ünlü bir moda tasarımcısıdır. Farklı kültürleri tasarımlarına yansıtmaktan keyif alır. Son zamanlarda Osmanlı İmparatorluğu'nun zarafeti ve Türk kahvesi kültürüne olan ilgisi artar. İstanbul'a yapılan bir ziyaret sırasında, Kapalı Çarşı'da karşılaştığı bir tezgâhtar kadından kahve falı bakmayı öğrenir. Kadın, Emily'nin falında büyük bir değişim ve kültürel bir yolculuğa çıkacağına dair kehanette bulunur.

Bu deneyim, Emily'yi derinden etkiler ve Türk kültürüne olan ilgisi biricik keşfe dönüşür.

Londra'ya döndüğünde, Türk kahvesi ve falından ilham alarak bir koleksiyon tasarlar. Tasarımlarını artık sadece kumaşlardan değil, duygulardan ve geleneklerden şekillendirir.

Türk kahvesi, ona sadece bir kültür değil, hayatına anlam katan bir yol gösterir.

Moda Tasarım Teknolojileri

Zamanın ardında

Zaman, geçmişten geleceğe uzanan bir köprüdür. Bir kadının, ailesinden kalan eski kahve dükkanında yaptığı tesadüfi keşif, onu geçmişe götürür ve orada, geçmişin izleriyle geleceğini şekillendirir. Zaman içinde, hem kimliğini hem de geleceği yeniden keşfeder, geçmişin mirasını modern dünyaya taşır.

Bu koleksiyon, geçmişin değerlerinden ilham alarak tasarlanmıştır. Her parça, zamanın ve geleneğin izlerini taşır; geçmişin hikâyesi, bugüne ve geleceğe dokunur. Tasarımlar, geçmişin estetiğini modern bir bakış açısıyla yeniden yaratır.

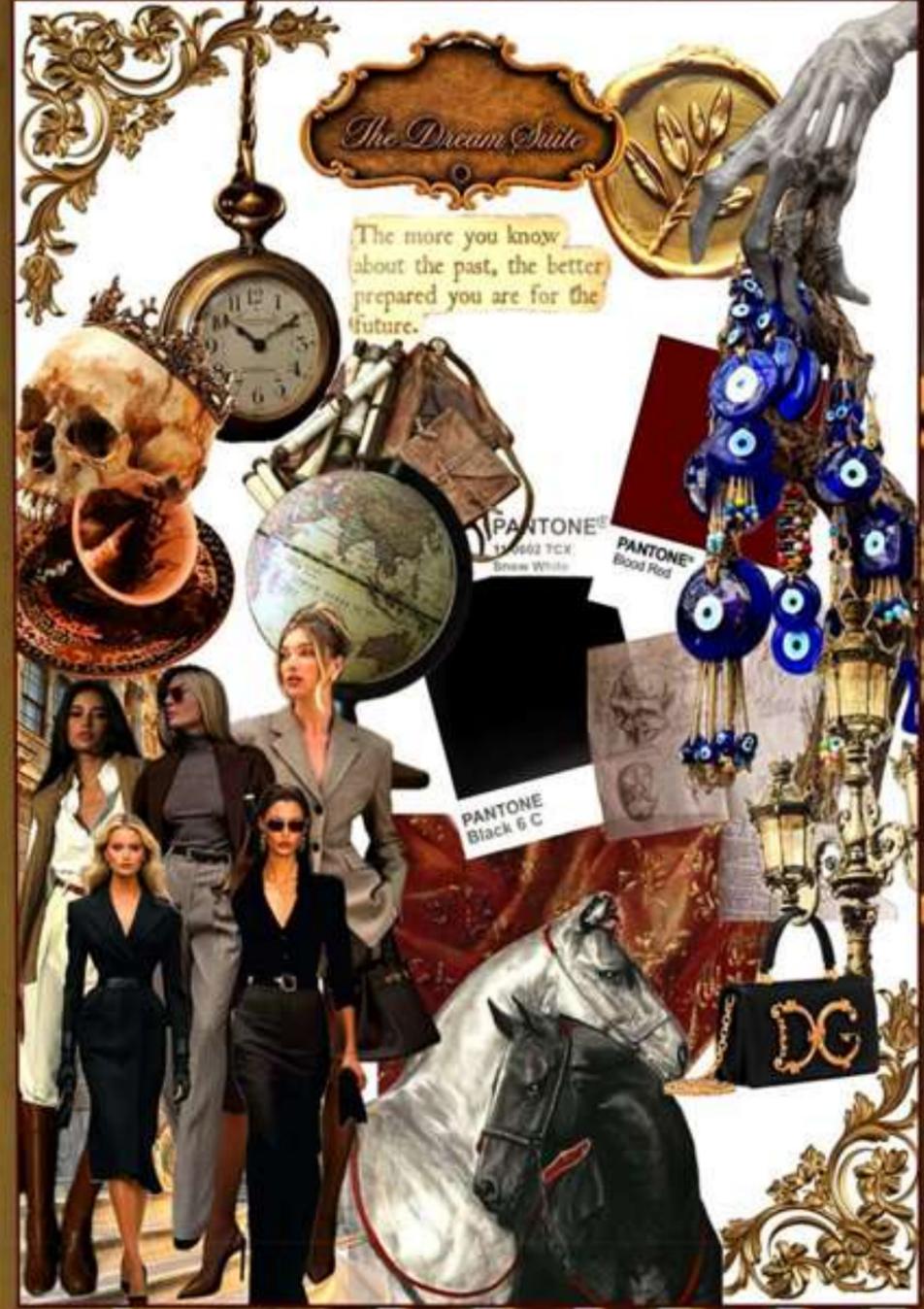
Zamanı bir yolculuk olarak kabul ediyoruz. Geçmişin öğretileriyle geleceğe adım atıyoruz. Gelecek, geçmişin izlerinden doğar.

Moda Tasarım Teknolojileri

Ben proje tasarımda geç ve naif bir hanımefendinin, kahve kokusunun etkisiyle gelen ilhamı anlatmak istedim. Tasarladı ı her yeni bir kuyafeti dikmeden önce bir fincan kahve içerken nasıl bir kuyafet tasarlamak istedi ini dii lerdi. Her tasarımda kahvenin etkisi oldu una çok inanırdı. Diiruba'ya göre aslında her yeni bir tasarım bir fincan kahvenin kokusuna bakardı. Ben tasarım renklerimde birbirinden uyumlu sıcak ve kahve tonlarını seçmeye özen gösterdim, Böylelikle resme baktı umızda herkesin aklına tek bir senaryo gelecekti

Moda Tasarım Teknolojileri

Tarihin İzinde

Profesör Liza Soylu, dünyanın en prestijli üniversitelerinde dersler veren bir moda tarihçisiydi. Ancak onu İstanbul'a getiren şey, yalnızca akademik merakı değil, Türk moda kültürünün zenginliği ve derinliğiydi. Bu şehir, ona göre bir medeniyetin hem geçmişini hem de geleceğini kumaşlara işlenmiş şekilde sunuyordu. Boğaz'ın sisli sabahında kente adım attığında, İstanbul'un bir moda defilesi gibi çeşitlilikle dolu ruhunu hissetti.

Dolmabahçe Sarayı'ndaki arşivlerde yaptığı incelemelerde, eski Osmanlı terzilerinin ustalıklı yarattığı eserleri inceledi. O dönemde kullanılan tekniklerin günümüz haute couture'ünü nasıl etkilediğini anlamak için detaylı notlar aldı. Türk modasının zarafeti, yalnızca giysilerde değil, onların ardındaki felsefede saklıydı. Kumaşların birleştirici gücü, bu kültürün estetik anlayışını oluşturan temel unsurdur.

Son gününde, Boğaz kıyısında bir kafede otururken İstanbul'un dokusuna bir kez daha hayran kaldı. Liza defterine şu satırları yazdı:

"Türk modası, bir milletin ruhunu yansıtan eşsiz bir dil. Geçmişin izlerini modern dünyaya taşıyarak bir köprü kuruyor. İstanbul, yalnızca bir şehir değil; zarafetin ve kültürel zenginliğin yaşayan bir kanıtı." Şehir, Liza'ya yalnızca bir hikâye değil, dokusunu hissedebileceği bir hayat armağan etmişti.

Moda Tasarım Teknolojileri

Nev-i Zarafet

İstanbul'un tarihi dokusuyla modern yaşamın birleştiği bir kâfede, Selim elindeki ince işlemeli porselen fincanı kaldırdı ve kahvesinden bir yudum aldı. O esnada gözleri, kâfeye yeni gelen bir kadına takıldı. Ela gözleri, kahverengi pastosunun altına giydiği zarif takım elbisesiyle tam bir modern hanımefendi havası veriyordu. Ama boynundaki Osmanlı motifli bir kolye, onun ruhunda bir geçmiş dâlemi taşıdığını fısıldar gibiydi. Leyla, Restorasyon uzmanıydı ve bir süredir Sultanahmet Camii'nin etrafındaki tarihi dokuları incelemek için İstanbul'daydı. Leyla, kâfeye girip masalardan birine oturduğunda, Selim dayanamayıp yan masaya geçti. Selim'in işi, Osmanlı döneminden kalma tekstil desenlerini modern tasarımlarla birleştirip koleksiyonlar oluşturmaktı. Leyla ise, görenleri tasarımlarına hayran bırakacak kadar bu tarza iyiydi. Böylece sohbet başladı. Leyla, kahvenin 40 yıllık hatırlardan, Osmanlı döneminde kahve fincanlarının nasıl zarafetle hazırlandığından bahsederken Selim onun bilgisinden etkilenmişti. Selim ise kahvenin sadece bir içecek olmadığını, bir medeniyetin izlerini taşıyan bir kültür olduğunu savundu. Selim, elinde koleksiyonundan seçtiği özel bir tasarımla ilk fırsatta Leyla'yı tekrar görmek, umuduyla aynı kâfeye gittiğinde Leyla oradaydı. Selim, kendi tasarımını hediye ederken ona şöyle dedi: "Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı vardır derler. Ama bu fincan, benim hayatımda daha uzun bir hatıra bırakacak gibi." Leyla, kıyafeti eline alıp inceledi. O anda, Selim'in gözlerindeki samimiyeti fark etti. "Belki de kahve, sadece bir başlangıçtır," dedi gülümseyerek.

Moda Tasarım Teknolojileri

Milena'ya Mektuplar

Ben hikayemde bir üniversite profesörü ile öğrencisi arasındaki ilişkiyi ele aldım. Bir kahve lansmanına davetli olan Milena, orada profesör Francis ile tanışır ve lansmanda sergilenen tablolar üzerine konuşmaya başlarlar. O sırada kahve içmektedirler. Henüz yeni tanışan Milena ile Francis birbirlerinden etkilenirler. Uzun süre sonra üniversitenin amfisinde karşılaştıklarında, Profesör Francis, öğrencisi Milena'nın derslerindeki gayretini fark eder ve ona derslerinde yardım eder. Bu süreçte Milena ve Francis birbirlerine aşık olurlar ve hikaye bu şekilde son bulur. Koleksiyonumda Milena'nın giyim tarzını ele aldım. Daha çok, klasik ve vintage giyinmeyi seven biri. Tasarımda özellikle vintage gözükmesini sağlayan detaylar çalıştım.

Moda Tasarım Teknolojileri

Hikâyemde, ailesi ile beraber başka bir ülkede yaşayan ve moda ile ilgilenen Asiye'nin bir genç kıza ele aldım. Asiye, Akademi'den bir proje alır. Projenin eski çağlara dayanan bir konu olması gerekmektedir. Asiye, kahvenin iyi bir konu olacağını düşünür ve geçmişten günümüze kahvenin geçirdiği tarihi serüvenini anlatır. Ayrıca, kahvenin Osmanlı döneminden günümüze kadar gelişimi ve Türk kahvesi adıyla ünlenmesini de projesine dahil eder.

Bu projemde, bizim kültürümüz olan kahveyi, başka ülkelerde de temsil edilmesi amacıyla hikâye yaptım. Moodboardumda Avrupa'dan görselleri Osmanlı motifleri ile birlikte geçişli olarak bu amaçla kullandım. Kahveyi Osmanlı'dan Avrupa'ya bir yolculuk şeklinde sunmak istedim. 18. yüzyıldan Barok ve Rokoko sanatının etkisiyle, kadın kıyafetlerinde drapeler desenler ve danteller kullanılırdı. Kıyafetimde drapeli süslemeleri kullanarak dönemin etkisini tasarıma yansıtmak istedim.

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Hat Sanatı

Sülüs Yazı

*“Kahveyle yazılan anılar
en kalıcı anılardır”*

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Bu eser klasik Türk süsleme sanatı olan tezhip tekniğiyle yapılmış, oldukça zarif bir çalışma. Ortada Kufi hat tarzıyla "Türk kahvesi" yazıyor. Kufi hat, köşeli ve simetrik yapısıyla bu tür geleneksel süslemelere çok yakışıyor. Altın varaklı çerçevesi ve etrafındaki motiflerle tam bir Osmanlı estetiği yansıtıyor. Bir sergide, duvarda ya da hediyelik olarak çok özel bir anlam taşıyabilir.

Geleneksel Türk Sanatları

Tezhip Sanatı

"Hat Üzerinde Kahve, Barok İçinde Aşk" 18. yüzyıl İstanbul'unda, Osmanlı sarayı Batı etkileriyle tanışmaya başlamış, Barok sanatının dalgali çizgileri ve görkemli süslemeleri, cami, saray ve çeşmelerde görünür olmuştur.

Ancak bu Batılı dokunuşlar, geleneksel Osmanlı sanatlarıyla öyle uyum içinde harmanlanmıştı ki, ortaya bambaşka bir estetik çıkıyordu. Bu dönemde, sarayın genç hattatı Emir Efendi, hat sanatının zarafetini Barok süslemelerle birleştirme hevesindeydi. Bir gün, sarayda düzenlenen büyük bir kahve meclisinde, padişah Emir Efendi'ye şöyle bir görev verdi: > "Ey Emir, bize öyle bir eser yap ki, Barok'un zarafetiyle hat sanatının asaleti bir arada olsun. Ve merkezinde kahvenin kokusu bulunsun." Emir Efendi, günlerce çalıştı. Kahve çekirdeklerinin formundan esinlenerek yuvarlak ve kıvrımlı hat çizgileriyle "Kahve" kelimesini yazdı. Hat sanatıyla yazdığı bu kelimeyi, Barok tarzı süsledi.

Geleneksel Türk Sanatları

Bir zamanlar İstanbul'un eski mahallelerinden birinde, han duvarlarının gölgesinde yaşayan yaşlı bir tezhip ustası varmış. Adı Aziz Usta'ymış. Gençliğinde saray kitaplarını süsleyen usta, artık emekliliğini çay ve kahve eşliğinde geçiren, sadece özel işler için fırçasını eline alan biriymiş.

Bir gün, torunu Elif ona şöyle sormuş:

"Dede, neden hep kahve fincanı çiziyorsun sulandırma tekniğiyle?"

Aziz Usta tebessüm etmiş:

"Çünkü kızım," demiş, "tezhip sabır ister, tıpkı iyi bir Türk kahvesi gibi. Sulandırma tekniği ise sadeliğin içindeki zarafeti gösterir.

Kahve de öyle... Küçük bir fincan, ama bin bir anlam."

Bir sabah, Elif'e mavi desenlerle bezeli bir kahve fincanı çizmiş.

Fincanın içinden dumanlar yükselirken, her çizgi bir hatıra olmuş.

Fincanı çevreleyen motifler ise zamanın izlerini taşıyan narin çiçekler gibi, hayatın güzelliklerine sessizce tanıklık edermiş.

İşte o günden sonra Elif de anlamış: Türk kahvesi sadece bir içecek değil, sabırla pişen bir hatıra, desenlerde saklanan bir hikâyeymiş.

Geleneksel Türk Sanatları

Tezhip sanatı

Kahvenin Altın Motifli Hikâyesi

Osmanlı'nın en ihtişamlı zamanlarıydı. İstanbul, dünyanın dört bir yanından gelen sanatçıların buluşma noktası olmuştu. Sarayın en nadide köşesinde, tezhip ustası Leyla Hanım, altın ve lacivert boyalarla süslediği zarif desenleriyle tanınıyordu. Onun ellerinden çıkan her motif, bir hikâye anlatır, her desen geçmişle geleceği buluştururdu.

Bir gün Yemen'den saraya ilk kez kahve çekirdekleri getirildi. Çekirdeklerin o yoğun kokusu sarayın avlusuna yayıldığında, herkes bu yeni içeceğin büyümesine kapıldı. Padişah, kahvenin sunumu için özel bir sunum seti hazırlanmasını istedi.

Leyla Hanım, kahve çekirdeklerinin yuvarlak ve zarif şeklinden ilham alarak bir tezhip deseni tasarladı. Altın varaklarla işlediği desenin merkezine kahve çekirdeklerini sembolize eden yuvarlak motifler yerleştirdi. Her çekirdek, çevresinde narin çiçek motifleriyle çevrelendi ve kahvenin doğduğu topraklardan İstanbul'a geliş yolculuğunu simgeledi. Bu desen, özel olarak yapılmış kahve fincanlarının altına ve tepsilere işlendi. Kahve sunumu yapılırken, konuklar yalnızca kahvenin lezzetiyle değil, fincan altlarındaki altın tezhip desenleriyle de mest oldular. Her bir desen, kahvenin yolculuğunu, doğanın zarafetini ve Osmanlı sanatının eşsizliğini anlatıyordu.

O gün Padişah şöyle demişti:

"Bir fincan kahve, yalnızca damağı değil, gözü ve gönlü de doyurmalı."

Böylece kahve çekirdeklerinin kokusu, tezhip sanatının zarafeti ve Türk kahvesinin eşsiz tadı, tarih boyunca birbirinden ayrılmaz üç değer oldu.

Geleneksel Türk Sanatları

Kenarları altın varaklı, zemininde zarif bir maviyle bezenmiş dairesel kompozisyonun ortasında, sanki bir bahar rüyası canlanıyordu.

Kıvrımlı hatlarla örülmüş simetrik sarmaşıklar arasında kırmızı çiçek çerçeveler vardı; her biri Osmanlı'nın zarafetini temsil eden lale formuna benziyordu. Bu çiçeklerin arasına serpiştirilen küçük pembe çiçekler,

Züleyha'nın çocukluğunda annesiyle gittiği Edirne bahçelerini hatırlatıyordu.

Yaprakların altın tonları, sabah güneşinde yıkanmış gibi parlıyordu. Hepsi bir araya geldiğinde, tıpkı saray bahçesindeki bir çember gibi büyüleyici bir denge oluşturuyordu.

Günler sonra, padişah sabah kahvesini içerken bu tepsiyi gördü. Dikkatlice inceledi. "Bu motifler," dedi, "bana bir sabah duası gibi geldi. Kahvem bile bir başka tatta."

Geleneksel Türk Sanatları

Babanakkaş'ın Sırrı

Yıl 1565. Osmanlı Sarayı'nın içinde zarafetle işlenmiş çinilerle bezeli dar bir atölyede, genç nakkaş Hüseyin sabahın erken saatlerinde fırının başındaydı. Hoca Nakkaş Osman, bir gün önce ona özel bir görev vermişti: "Sarayda kullanılacak yeni çini panosuna *babanakkaş deseni* ile ruh kat." Hüseyin, ustasından bu desenin sıradışılığını ilk kez duyuyordu. Hoca Nakkaş, deseni tarif ederken gözlerinde uzaklara dalan bir hayranlık vardı:

"Babanakkaş, evladım, yalnızca bir süsleme değildir. O bir hikâyedir. Lale, karanfil ve hatayi motiflerini bir araya getirir ama her çizgisi bir öğüt verir. Lalenin eğik duruşu tevazudur; karanfilin sertliği, vakar. Hatayi ise Allah'a duyulan içsel bağlılığı temsil eder."

Hüseyin, bu sözleri unutmadan, fırça darbeleriyle desenin ana hatlarını çinilerin üzerine işledi. Sarı, turkuaz ve kobalt mavisinin muhteşem uyumunda şekillenen motifler, sanki sessizce dua eder gibiydi.

Günler geçtikçe, desen sarayın Harem-i Hümayun duvarlarında can buldu. Bir gün, Valide Sultan atölyeye indi. Genç Hüseyin'in eseriyle karşılaşınca durdu, gözleri doldu: "Bu motif... Babamın vaktiyle Edirne Sarayı'na yaptırdığı desenin aynısı. Adı o yüzden *babanakkaş*'tır. Saraya gönül vermiş en bilge nakkaşlardan biridir babanakkaş; onun çizgilerinde Allah'a saygı, insana sevgi saklıdır."

Sarayın duvarları o günden sonra sadece süslenmiş değil, anlamla donanmıştı. Hüseyin, geçmişin mirasını geleceğe taşıyan bir sanat dili yaratmıştı. Ve artık o da sarayın genç ama kadim gelenekleri bilen bir *nakkaş*'ydı.

Geleneksel Türk Sanatları

Sarayda Bir Akşamüstü
Osmanlı sarayının iç avlusunda,
yüksek kubbelerin gölgesinde bir
akşamüstü serinliği hissediliyordu.
Padişahın huzurunda, nadide
konuklara kahve ikram edilmek üzere
hazırlanmıştı. Ancak bu sadece bir
içecek değil, aynı zamanda bir
sanattı. Her bir fincan, Babanakkaş
motifleriyle işlenmişti.

Geleneksel Türk Sanatları

Haliç'in Sükûnetinde Bir Fincan Kahve
Osmanlı'nın zarif sabahlarından biriydi. Haliç kıyısında bulunan Hasbahçe'de güneş, nazlı nazlı suya yansımaya başlamıştı. Sarayın gözdesi olan bu bahçe, sanatla uğraşan saray hanımlarının ilham kaynağıydı. Baharın gelmesiyle birlikte sarayın çini atölyesinde yabancı elçilere sunulmak üzere özel bir kahve takımı hazırlanıyordu.

Bu özel takımı hazırlamakla görevlendirilen Nigar Kalfa, Haliç'in sularında yavaşça süzülen kayıkları izleyerek motiflerine karar vermişti. Lale, zaten sarayın zarafetinin simgesiydi; ama bu kez lalenin altına, kıvrıla kıvrıla akan "Haliç motifini" de işlemek istiyordu. Mavi ve lacivertin iç içe geçtiği kıvrımlı desenler, onun gözünde Haliç'in sabah huzurunu temsil ediyordu. Çimlerin üzerine işlediği desenler, sadece bir manzara değil, aynı zamanda bir "zamanın belleği"ydi. Haliç kıyısında bir sabah, rüzgarın laleleri okşadığı bir an... Ve tam ortasında bir kahve fincanı.

Bir sabah, padişahın eşi Gülizar Sultan, Hasoda'ya gelen özel konuklara bu kahve takımında sunulacak ilk kahveyi hazırlamak üzere mutfığa indi. Haremdeki hanımlar heyecanla yeni takımı görmek istiyordu. Lale motiflerinin zarıflığı, Haliç çizgileriyle birleşince ortaya adeta bir tablo çıkmıştı. Kahve pişerken Haliç'ten gelen hafif bir meltem, pencere perdesini hafifçe araladı. Gülizar Sultan, kahveyi fincana doldururken dudaklarında bir tebessüm vardı. Çünkü bilirdi ki Osmanlı'da kahve, sadece bir içecek değil, aynı zamanda bir "sükûnet ritüeli"ydi.

Geleneksel Türk Sanatları

Lale Motifli Fincan

1720 yılında, Lale Devri'nin en parlak günlerinde, İstanbul'da Mihrimah Sultan sabah kahvesini sarayın ince çinilerle süslenmiş köşkünde yudumluyordu. Elindeki zarif fincan, Edirneli çini ustası Ali Usta tarafından yapılmış, üzerine mahzun bir lale motifi işlenmişti. Bu lale, sadakati ve hüzünlü bir aşkı simgeliyordu. O sabah saraya, Mihrimah'ın çocukluk arkadaşı ve hat ustası Hasan Efendi geldi. Getirdiği levhada altın yıldızla şu söz yazılıydı: "Sabırla açan lale, kıymetini bilir baharın." Mihrimah fincanı ona uzatıp lalenin anlamını sordu. Hasan Efendi, gülümseyerek, "Lale sultana boyun eğer, ama kökleriyle toprağa bağlı kalır" dedi. O günden sonra Mihrimah Sultan, o fincan setini hep sakladı. Çünkü artık onlar bir çini takımı değil, bir hatıranın sessiz taşıyıcısıydı.

Geleneksel Türk Sanatları

"Sarayın Kahve Vakti"

Bir zamanlar Osmanlı sarayında, usta bir çini sanatçısı vardı. Padişah ona özel bir tabak yapmasını istedi. Bu tabak sadece bir süs değil, aynı zamanda bir hikâye anlatmalıydı. Usta, tabağa bir kahve sofrası işledi. Ortada zarif bir cezve ve süslü bir fincan vardı. Yanında tatlı lokumlar ve kahve çekirdekleri duruyordu. Arka plandaki desenler, sarayın bahçelerini ve duvar süslemelerini hatırlatıyordu.

Bu tabak, sarayda keyifle içilen kahveleri, sohbetleri ve geçmişin zarafetini anlatıyordu. Yıllar geçti, elden ele dolaştı ve sonunda bir sanatçının fırçasıyla yeniden hayat buldu. Şimdi ise, eski zamanların sıcak anılarını fısıldıyor.

Geleneksel Türk Sanatları

Haliç'te Açan Laleler

Sarayın en yüksek oHaliç'in mavi sularının sabah güneşiyle buluştuğu o ilk an, sarayın çini ustası olan Mahinur Hatun için ilahi bir ilham anıydı.

Haliç'i, laleleri ve kuş seslerini yansıtan bir tabak. Ancak bu sadece bir süs eşyası olmayacaktı.

Bu tabak, sarayın tarihini, huzurunu ve doğayla olan bağını anlatan bir sessiz şair olacaktı.

Mahinur Hatun, elleriyle bir çömlek parçası şekillendirdi. İçine Haliç'in kıvrımlı yollarını, suya yansıyan laleleri ve kıyıda öten kuşları resmetti.

Geleneksel Türk Sanatları

Kahvenin Çini Hatırası

Bir zamanlar Bursa'da yaşayan çini ustası, her sabah kahvesini yudumlayarak desenler çizerdi. Bir gün, beyaz bir tabağa kahve fincanı, yapraklar ve kahve çekirdekleri işledi. O an, kahvenin sadece bir içecek değil; sabrın ve huzurun simgesi olduğunu hissetti.

Bu tabak yıllar sonra "Kahvenin Çini Hatırası" olarak anıldı. Çünkü o, kahvenin gönülde içilen bir sanat olduğunu gösteriyordu.

Geleneksel Türk Sanatları

Mavi Sır

Osmanlı sarayının serin taş duvarları arasında, çini atölyesinde sessiz bir emek sürüyordu. Tezgâhın üstünde, fırça darbeleriyle şekillenmiş bir tabak tamamlanmak üzereydi. Usta nakkaş, yıllardır aradığı o özel deseni nihayet çizmişti. Desen, asırlık bir geleneğin hatırasıydı,

Babanakkaş deseni.

Bu desenin her kıvrımı, saray estetiğinin inceliğini ve manevî derinliğini taşıyordu. Ortadaki zarif sürahi formu, çevresindeki çiçek motifleriyle uyum içinde dans ediyor, yapraklar bilgeliği, hatayı kıvrımları ise sonsuzluğu anlatıyordu.

Geleneksel Türk Sanatları

Bir Fincan Hatıra

Osmanlı sarayının yüksek tavanlı bir odasında, sabah güneşi mavi çinilerden süzülerek odanın içine yayılıyordu. Vezir Mehmet Paşa, her sabah olduğu gibi sedirinin kenarına kurulmuş, hizmetkârının getirdiği kahvesini bekliyordu. Ama bu sabah, kahve kadar değerli olan başka bir şey daha vardı, annesinin yadigârı çini tabak.

Geleneksel Türk Sanatları

*Çiçek motifleriyle süslenmiş çay fincanı.
Arka planda narin desenler,
doğayla iç içe geçen dingin bir sabahı çağrıştırıyor.
Sanki o çayın her yudumu, insanı zamandan uzaklaştırıp
huzura davet ediyor.*

Geleneksel Türk Sanatları

Bir zamanlar, sabah ritüellerinin büyük bir anlam taşıdığı huzurlu bir köy vardı. Her evde kahve ya da çay içmek sadece bir alışkanlık değil, günün en özel anıydı.

Bu tabak, sabah güne başlarken edilen tatlı sohbetleri ve kahvenin ruhu ısıtan kokusunu simgeliyor.

Geleneksel Türk Sanatları

Mavi Lalenin Kokusu

Bir ilkbahar sabahı, Topkapı Sarayı'nın mavi çinilerle süslü divanhanesinde, Gülbahar Kadın zarif bir tabakta sunulan kahvesini yudumluyordu. Tabağın ortasında, içinden laleler taştan mavi bir vazoda vardı. Bu tabak, saray çini atölyesinde onun için özel yapılmıştı.

Yanına yaklaşan cariye sordu: "Sultanım, neden hep bu tabakta kahve içersiniz?"

Gülbahar Kadın gülümsedi: "Çünkü bu lale bana unuttuğum bir baharı, kahve ise hatırlamak istediğim bir kalbi getiriyor."

Ve her sabah, o tabakta sunulan kahveyle birlikte, laleler gibi hatıralar da yeniden açıyordu.

Geleneksel Türk Sanatları

Lale Gibi Kahve

Topkapı Sarayı'nda baharın ilk sabahıydı. Hatice Sultan, annesinden yadigâr, lale motifli tabaktan kahvesini yudumluyordu. Tabakın üzerindeki üç çanakta filizlenen laleler; sadakat, sabır ve aşkı simgeliyordu.

O sırada sarayın genç kahvecibaşısı Emir Ağa içeri girdi. Kahveyi uzatırken tabağa bakıp şöyle dedi:

“Lale, sabırla açar sultanım. Tıpkı kalpte yeşeren sevda gibi...”

Bu sözlerle o sade kahve, bir saray hatırasına dönüştü. Ve o tabak, artık sadece bir çini değil, kahvenin anlamını taşıyan bir sessiz hatıraydı.

Geleneksel Türk Sanatları

Cezvede Açan Lale

Topkapı Sarayı'nda gün doğarken, Harem mutfağında ince sesli bakır cezveler kaynıyordu. Genç bir kahveci kalfası olan Yusuf, padişahın sabah kahvesini hazırlıyordu. Kahveyi, özel olarak seçilmiş lale motifli fincana dökü ve tabağa yerleştirdi. Bu tabak, annesinin ona verdiği tek yadigârdı; üzerinde cezve ve fincan arasında açan kırmızı laleler vardı.

Kahve saraya ulaştığında Padişah fincana bakıp tebessüm etti:

"Bu lale, gönülden dökülen kahvenin nişanesidir," dedi.

O günden sonra Yusuf'un kahvesi sadece lezzetiyle değil, sanatı ve zarafetiyle de sarayda anılır oldu.

Geleneksel Türk Sanatları

Sarayda Son Yudum

Osmanlı sarayının göz alıcı bahar günlerinden biriydi. Haliç kıyısına nazır çinili köşkte, sabah güneşi ince perdelerden süzülerek içeri doluyor, duvardaki çini tabaklar ıstıkla dans ediyordu. Bu tabaklardan biri diğerlerinden ayrılıyordu. Üzerinde zarif hatlarla işlenmiş bir kahve cezvesi ve fincan, çevresinde ise buharla kıvrılan narin desenler vardı. Bu, sadece bir süs değil; bir hatıranın, bir sohbetin, belki de bir vedanın tabak içindeki sessiz ifadesiydi...

Geleneksel Türk Sanatları

Bir zamanlar, Osmanlı sarayında
kahvenin kokusu sabah rüzgarına
karışırdı. Usta bir çini sanatçısı,
kahve keyfini ölümsüzleştirmek için
bir fincan ve lale motifleriyle bezeli
bu eseri yaptı.

Fincandan yükselen duman, lalelere
dönüşerek göğe uzandı. Bu çini,
kahvenin sadece bir içecek değil, bir
sevda, bir sohbet ve sanat olduğunun
simgesi oldu.

Geleneksel Türk Sanatları

Çini Sanatı (Karo)

Bir zamanlar Osmanlı İmparatorluğu'nun en görkemli saraylarından birinde, padişahın huzurunda bir akşam sofrası kuruldu. Yüksek kubbelerin altındaki o zarif atmosferde, yemekler ve tatlılar kadar önemli bir şey vardı; Kahve. Bu kahve, sıradan bir içecek değildi; yüzyıllar boyu doğudan batıya, halktan saraya kadar ulaşan bir kültürün temsilcisiydi. O akşam, sarayda bir ustanın hazzetildiği kahve, tipik Osmanlı sanatındaki gibi zarafetle sunuluyordu. Ancak kahvenin sadece tadı değil, kahveyi sundukları fincan da çok özel bir anlam taşıyordu.

Fincanın üstünde altın detaylar, geleneksel motiflerle işlenmiş bir kahve demliği resmi vardı. Demlik, Osmanlı sanatının ince dokunmalarını barındıran bir parça olarak, dikkatlice çizilmişti. Tabaktaki Lale motifi, tabiatın zarafetini simgeliyordu. Lale, Osmanlı döneminde sadece bir çiçek değil, aynı zamanda aşk, güzelliği ve ölümsüzlüğü temsil ediyordu.

Fincandaki bulut motifi ise bir başka anlam taşırdı. Osmanlı sanatında bulutlar, aynı zamanda ilahi huzuru, gökyüzüne yükselmeyi ifade ederdi. Her bir çizgi, gökyüzüne doğru yükselen bir düşüncenin simgesiydi. Bulutların arasındaki sabırla bekleyen kahve ise derinliği simgeliyordu.

Kahve de, yalnızca bir içecek değil, bir sohbetin, bir dostluğun, bir anın ve bir hatıranın ta kendisiydi.

O akşam, kahvenin demlenmesiyle birlikte, ortamda huzurlu bir sessizlik hakim olmuştu. Herkes, kahvenin kokusunda kaybolmuştu.

Fincanda göze çarpan bir başka motif de sazıya motifiydi. Uzun, zarif hatlar birbirine bağlanarak tüm fincanın etrafını saran bir nehir gibi akar, bir yolculuk hissi yaratırdı. Bu motife bakıldığında, yaşamın, aşkın ve dostluğun uzun bir yolculuk olduğu anlaşılırdı. Her bir yol, bazen karanlık, bazen aydınlık olabilirdi. Ancak önemli olan, her yolculuğun sonunda insanın kendine dönmesi idi. Sazıya, insanın içindeki en derin kökleri, umutları ve hayalleri temsil ediyordu.

Kahvenin bu zarif sunumundaki her detay, Osmanlı'nın büyük kültürünü, geleneklerini ve ince zevkini yansıtıyordu. Kahvenin yanında bu motiflerle var olan bir dünya, bir anı geride bırakıp yeni bir dünyaya kapı açıyordu. O gece, her bir kişi kahvesini yudumlarken, yalnızca bir içecek değil, yüzyıllardır süregelen bir kültürün hikâyesini içiyordu. Zaman geçti, kahve bu topraklarda kaybolmadı. Bu kahve, bir ülkenin kültüründen daha fazlasıydı; o, bir yudumda geçmişin, şimdinin ve geleceğin birleşimiydi.

Geleneksel Türk Sanatları

Kare Çini

Osmanlı döneminin klasik İznik çini sanatını yansıtmaktadır. Mavi ve kırmızı renklerin hakim olduğu bu motifte, doğal öğelerden esinlenen çiçek ve yaprak desenleri kullanılmıştır. Geleneksel el işçiliğiyle hazırlanan bu eser, çini sanatının zarafetini ve detaycılığını gözler önüne seriyor.

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Tezhip Sanatı Mavi Fincan

Osmanlı sarayında, sabah güneşi altın varaklı duvarlara vururken, kahve ocağından yayılan rayihalar gonca güllerin arasına karışırdı. Sarayın en nadide köşesinde duran mavi fincan, hatayi yapraklarla, pembe çiçeklerle bezeli incecik bir sanat eseriydi.

Bu fincan, padişahın gözdesi Lâle Hatun'a aitti. Her sabah kahvesini içerken, fincanın üzerindeki motiflerde kendi kaderini arardı: Gonca güller gençliğini, sarmaşık yapraklar ise yazılmamış geleceğini anlatırdı.

Bir sabah fincanın altın yaprağında ince bir çatlak belirdi. O gün saraya acı bir haber ulaştı; padişah artık dönmeyecekti.

Yıllar geçti, saray sessizliğe gömüldü. Ama o fincan, çerçevelemiş haliyle hâlâ konuşur: bir yudum kahvenin içinde saklı bir ömür, bir aşk, bir hatıra.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı

Tekkede sofiler, geceden sabaha kadar ibadetle meşgul olurdu. Ancak bu manevi yolculuk kolay değildi. Uzun saatler süren zikir halkaları, sabaha kadar süren namazlar... Vücut yorulur, gözler ağırlaşır. Osmanlı döneminde sofilerin ibadetini uzun süre yapabilmesi adına kahve türetilmiştir buradaki lokum ise kahvenin yanında ikramdır.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı

'Râlamb Kostüm Kitabı',
kimliği belirsiz bir Osmanlı sanatçısına
ait. Guaj ve biraz da altın yaldızla çini
mürekkebiyle yapılmış. Türk
memurlarını, mesleklerini ve halk
tiplerini gösteren 121 minyatürden
oluşan küçük bir cilttir.

Bunlar, 1657-1658' yıllarında İsveç
elçiliğini Yüce Babıali'ye götüren Claes
Râlamb tarafından
Konstantinopolis'te edinildi.
El yazması, 1886'da İsveç Kraliyet
Kütüphanesi tarafından edinildi.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı

Fincandaki Sır

Koyu kahvenin yüzeyinde küçük balıklar, hayallerin yansıması gibi sıçrıyor. Fincanın zarif gövdesi bu minik mucizeyi saklarken, her yudumda içene kendi hikâyesini fıstılıyor. Bir damla merak ve bir tutam sihirle, fincandaki balıklar sonsuz bir düş ülkesinde yüzmeye devam ediyor.

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Hat Sanatı

Divane Yazısı

*Onunla karşılaştığımda etrafımda
ne varsa unutuyorum, uzun uzun
sarılmaktan üşüyorum.*

Benim bardağım.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı
Mu'in Musavvir'in Yaptığı Elkası Mirza Oğlu Nazar Ali Bey'in Portresi, İsfahan, İran tarihli Hicri 1084/1674-5
Menşei: Eski koleksiyon Lucy TRUMAN Aldrich (1869-1956), Providence, Rhode Island.
Yukarıdakilerin mirasından Eylül 1955'te edinildi.
Eski koleksiyon Peggy ve ROCKEFELLER, 10 Mayıs 2018'de Christie's New York'ta 1009 numaralı lotta satıldı.
Elkas Mirza'nın oğlu Nazar Ali Bey olarak tanımlanan iyi giyimli bir gencin portresi, on yedinci yüzyılın en büyük ve üretken Fars sanatçılarından biri olan Mu'in Musavvir'in (1617-1708) çizdiği tek figürlü portrelerin önemli bir örneğidir.
16. ve 17. yüzyıl Osmanlı-Fars sanatının önemli isimlerinden Mu'in Musavvir'in yaptığı Elkas Mirza oğlu Nazar Ali Bey olarak tanımlanan iyi giyimli gencin portresi bu kişinin giyimiyle yüksek bir rütbeyle sahip olduğunu düşünmem, eserin tarihi oluşu ve şu anda Peggy ve David ROCKEFELLER'in elinde bulunması dikkatimi çektiğinden dolayı bu resmi çizmeye karar verdim.

Geleneksel Türk Sanatları

Tezhip ve Kahvenin Hikâyesi

Osmanlı sarayında sanat ve sohbet iç içeydi. Hünkârın huzurunda nakkaşlar ince fırçalarla altınları kâğıda işlerken, iç odalarda bakır cezvelerde kahveler ağır ağır pişerdi. Bu iki gelenek, biri göze hitap ederken diğeri ruha dokunurdu.

Topkapı Sarayı'nın genç nakkaşlarından Lütfi Efendi, tezhip sanatında devrinin en yeteneklilerindendi. Eserlerinde çiçekleri konuşturur, yaprakları adeta rüzgârla dans ettirirdi. Bir gün, sarayın baş kahvecibaşısı ile karşılaştı. Kahvecibaşı ona gülümsedi:

"Sen altını kâğıda işliyorsun, ben kahveyi bakıra.

İkimiz de sabırla bir güzellik yaratıyoruz."

Bu söz Lütfi Efendi'yi etkiledi. O günden sonra her sabah kahvesini içmeden fırçasını eline almaz oldu. Kahvesini ise sıradan bir fincanda değil, kendi tasarladığı özel bir fincanda içerdi. Mavi zemin üzerine altın yıldızlı kıvrımlar, ortasında bir nar çiçeği, etrafında lâleler ve karanfiller... Her yudumda, kahvenin ve sanatın sıcaklığı

Geleneksel Türk Sanatları

Bir zamanlar Osmanlı sarayının kalbinde, Topkapı Sarayı'nda yaşayan genç bir müzehhip olan Nakkaş Emir, renklerin ve altın varakların dilinden konuşmayı öğrenmişti. Ustasından öğrendiği klasik tezhip sanatını her sabah doğan güneş gibi sabırla işler, her motifte Allah'ın kudretini ve estetiğın sonsuzluğunu arardı.

Bir gün padişah, yeni yazılan bir Kur'an-ı Kerim'in baş sayfalarının tezhiplenmesini emretti. Bu görev, sadece en mahir sanatkâra verilecekti. Emir bu fırsatı bir dua gibi karşıladı. Haftalar boyunca sabah namazından sonra atölyesine kapanır, fırçasıyla altını su gibi akıtır, çiçek desenlerini sanki cennetten ödünç alır gibi işlerdi. Sonunda eser tamamlandığında, padişah bizzat geldi ve tezhipli sayfayı gördüğünde derin bir sessizlik oldu. Altınla çevrelenmiş mavi geometriler ve çiçek desenleri arasında gözleri dolaşırken "Bu sanat, kelamın nuruna yaraşır," dedi. Nakkaş Emir'in adı artık saray defterlerine altınla yazıldı. Fakat o, her zaman şöyle derdi: "Sanat, sadece ustalık değil; sabır, dua ve kalbin derinliklerinden gelen bir teslimiyettir."

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı- Galata Kulesi

Bu resmi yaparken aslında yalnızca bir manzara ya da nesne çizmeyi değil, anlam katmanları arasında bir köprü kurmayı amaçladım. Günlük hayatın içinden, sıradan görünen bir kahve fincanını aldım ve onun içine zaman, kültür ve hafıza kavramlarını yerleştirdim.

Galata Kulesi'ni seçmem tesadüf değil. İstanbul'un göğe uzanan en ikonik yapılarından biri olması bir yana, yüzyıllardır insanların hayallerine, anılarına ve hikâyelerine ev sahipliği yapıyor. Ben de bu kolektif hafızayı, bir kahve buharı gibi fincandan yükselerek havaya karışan bir simgeyle anlatmak istedim. Çünkü bazen bir yudum kahve, bizi çocukluğumuza, bir eski İstanbul sokağına ya da unutulmuş bir anıya götürebilir.

Zemindeki ebru desenini andıran zeminle, resme zaman dışı bir zihin hali katmak istedim. Dalgalar hem kahvenin sıcaklığını hem de Galata Kulesi'ni taşıyan hayal akışını temsil ediyor. Gerçek ile hayal, tarih ile anı arasında salınan bir resim bu. Bilinç ile bilinçaltının birleştiği, gündelik olanla tarihî olanın aynı kupada buluştuğu bir anı kaydetmeye çalıştım.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı

Çalışmamız Replikadır.

'Râlamb Kostüm Kitabı', kimliği belirsiz bir Osmanlı sanatçısına ait, guaj ve biraz da altın yaldızla çini mürekkebiyle yapılmış, Türk memurlarını, mesleklerini ve halk tiplerini gösteren 121 minyatürden oluşan küçük bir cilttir.

Bunlar, 1657-58'de İsveç elçiliğini Yüce Babıali'ye götüren Claes Râlamb tarafından Konstantinopolis'te edinildi. El yazması, 1886'da İsveç Kraliyet Kütüphanesi tarafından edinildi

Geleneksel Türk Sanatları

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür Sanatı

Üst kısımda Bulut Ve yağmur damlaları yer almakta. Bu sembol genellikle rahmet bereket ya da duygusal arınmayı temsil ediyor bana göre.

Orta ve alt kısımda İki adet kahve çekirdeği bir fincan tabağında yerleştirilmiş. Bu da kahvenin geleneksel Türk kültüründeki yerini, sohbeti ve dostluğu simgeliyor.

Çevresinde lale ya da kalp formuna benzer mavi motifler var. Bu motifler hem doğaya hem de duygulara dair semboller taşımaktadır.

Geleneksel Türk Sanatları

Minyatür

Kahvenin doğadan soframıza uzanan yolculuğunu anlatmak istedim. Kahve, kahve ağacının meyvesi olan kirazlardan elde edilen çekirdeklerin toplanıp, kurutulması, kavrulması ve öğütülmesiyle oluşur. Bu doğal ve emek dolu süreci eserimde yansıtmayı amaçladım.

Geleneksel Türk Sanatları

